

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ “НАУКИ ЗА ЗЕМЯТА”

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА “ПРИРОДНО И ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО” с професионална квалификация “географ” срок на обучение: 4 семестъра форма на обучение: редовна

I. КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

1. Предназначение и цели на магистърската програма

Четирисеместриалният вариант на магистърската програма осигурява допълнителна широкопрофилна и интердисциплинарна подготовка за придобилите ОКС "бакалавър" по друга специалност, която би била особено полезна за завършилите специалност “Туризм”, „Стопанско управление”, „Икономика” и редица други за придобиване на задълбочени научно-практически знания в областта на природното и историческото наследство с оглед упражняването на екскурзоводска и туроператорска дейност.

2. Методи и средства за постигане на целите

Важни условия, гарантиращи постигането на целите са високата квалификация и ерудиция, богатия педагогически, научно-изследователски и практически опит на преподавателите, осигуряващи обучението в магистърската програма. Създадената през годините и непрекъснато разширяващата се материална база, наличието на лекционни и компютърни зали, съвременен лицензиран специализиран и образователен софтуер, библиотечен фонд, собствени сбирки гарантират високото ниво на обучението в програмата.

В своята работа преподавателите използват освен класическите когнитивни методи (беседа дискусия, обсъждане, асоциативен метод), методите на мултимедийните презентации, също така и ситуационните и стимулационните методи, методите на електронното обучение и други съвременни интерактивни познавателни методи.

3. Обхват и равнище на професионални компетенции

Основна предпоставка за постигане на образователните цели е структурата и съдържанието на учебния план. Той е разработен в два семестъра за бакалаври от специалностите "География" и "История" и "География и история". *За бакалаври от други специалности има синхронизирано разработен четирисеместриален учебен план*, включващ още два предшествващи семестъра за придобиване на фундаментални знания, свързани със специализирана природногеографска и историческа проблематика, което се гарантира чрез съответните задължителни лекционни курсове. Наред с това учебният план предоставя възможност, в зависимост от съчетанието на избираеми дисциплини в последния семестър, да се изгради допълнителна тясно профилирана специализация, гарантираща успешната реализация и адаптация на бъдещите магистри към условията на динамичния трудов пазар в България. Тя е свързана не само с теоретични знания, но и с изграждането на умения за презентиране на природното и историческото наследство на България и съставянето на съответни атрактивни туристически продукти, гарантиращи конкуретни предимства в борбата за позиции на туристическия пазар.

Придобиват се умения по опазването и управлението на природните и културно-историческите ценности за развитието на различни видове туризъм – познавателен, екологичен, алтернативен, селски, културен, поклоннически, и за разработването и изпълнението на съответни проекти, финансирани по различни програми на ЕС.

4. Области на професионална реализация

Широката обща и специализирана култура, която осигурява тази квалификация гарантира на завършилите я студенти заемането на най-актуалните ниши на туристическия пазар в България, акцентът в развитието на който в последните години се измества към посещението на обекти на природното и историческото наследство. Завършилите магистърската програма ще могат да осъществяват дейност като ръководители на туроператорски агенции, разработващи и обслужващи нови туристически програми и дестинации, или като екскурзоводи и аниматори на туристически услуги, свързани с изнасянето на специализирани беседи за единични обекти или маршрути на познавателния и екологичния туризъм. По този начин се разширяват възможностите им за алтернативна реализация или допълваща заетост, което е особено важно за студентите от малки населени места в регионите, разполагащи със значителен, но все още неразработен потенциал за развитие на различни видове “щадящ” туризъм.

Завършилите студенти могат да разчитат на реализация и като експерти в държавната, областните и общинските администрации в качеството си на специалисти по науки за Земята, естествени и обществени науки, или на специалисти по администриране на политики в областта на рационалното използване и опазването на природното и историческото наследство като предпоставка за устойчиво регионално развитие. В своето професионално развитие те могат да заемат длъжности и като ръководители на центрове за отдих и културни центрове (музеи, галерии, посетителски центрове на защитени територии и др.).

II. УЧЕБЕН ПЛАН на Магистърска програма: “ПРИРОДНО И ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО” Срок на обучение: 4 семестъра

Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
<u>Задължителни дисциплини:</u>		<u>Задължителни дисциплини:</u>	
1) Геология и геоморфология	5	1) Природна география на континентите	5
2) Климатология и хидрология	5	2) Природна география на България	5
3) Биогеография	5	3) Картография и ГИС	5
4) Стара история и тракология	5	4) Нова и най-нова обща история	5
5) Средновековна обща история	5	5) История на балканските народи	5
6) История на България VII-XV век	5	6) История на България XV-XXI век	5
	Общо 30		Общо 30
Трети семестър	ECTS кредити	Четвърти семестър	ECTS кредити
<u>Задължителни дисциплини:</u>		<u>Избираеми дисциплини</u> (избира се по един курс от всяка група):	
1) Геоморфоложки феномени	5	<u>I. Група</u>	3
2) Обекти на природното наследство	5	1) Защитени територии в България	
3) Приложение на ГИС в картографиране на обектите на природното и историческото наследство	5	2) Екологичен туризъм в България	
4) Антична история и култура на Югоизточна Европа	5	3) Биоразнообразие на България	
5) Пътнуващият човек на Балканите през Средновековието	5	<u>II. Група</u>	3
6) Сравнителна история	5	1) Природни водни обекти	
		2) Българска топонимия	
		3) Управление на природното наследство	
		<u>III. Група</u>	3
		7) Съвременният музей в Европа - състояние и проблеми	
		8) История на местното самоуправление	
		9) Военна история	
		10) История на околната среда	
		<u>IV. Група</u>	3
		1) Архиви на жени и малцинства	

		2) Аудио-визуална памет и наследство 3) Дигитално представяне на културно-историческото наследство 4) Управление на проекти за културно-историческото наследство <u>Учебна практика "Природно и историческо наследство на България"</u> <u>Защита на дипломна работа</u>	 3 15
	Общо 30		Общо 30

III. АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИТЕ ДИСЦИПЛИНИ, ВКЛЮЧЕНИ В УЧЕБНИЯ ПЛАН НА МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА “ПРИРОДНО И ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО”

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

Наименование на дисциплината: ГЕОЛОГИЯ И ГЕОМОРФОЛОГИЯ

ECTS кредити: 5 **Седмичен хорариум:** 3л + 1у
Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра География, екология и опазване на околната среда
Природоматематически факултет
Лектори: доц. д-р Красимир Стоянов
e-mail: kراسи_sto@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина „Геология и геоморфология” има за цел да запознае студентите с предмета, задачите, главните методи на геоложките изследвания и с подбран кръг от основни въпроси на геоложкото познание, пряко свързани с усвояването на основите на физическата география, като процесите на формиране и еволюцията на земния релеф. Дисциплината е непосредствено свързана с геодезията, топографията, археологията, почвознанието.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс включва придобиване на принципни познания за произхода, строежа и по подробно за веществения състав на Земята, нейната вътрешна динамика, геоложка история и някои основни черти на съвременния геоложки строеж на земната кора в България с оглед на отражението му върху съвременния релеф и ландшафта.

Релефът, който е предмет на изучаване от геоморфологията се формира под съвкупното влияние на ендегенните процеси – тектонските движения и вулканизма, и екзогенните процеси – изветряне, денудация, ерозия, екзарация, окарствяване, дефлация, абразия. Благодарение на тяхното съвместно действие се формират морфоструктурните и морфоскулптурни особености на релефа.

В часовете за упражнения е отделено внимание на усвояването на основни практически умения за теренни и лабораторни геоложки и геоморфоложки изследвания. Специално внимание е обърнато на работата с геоложки компас, полево определяне на основните видове скали и минерали, откриване и определяне на тектонски обусловени релефни форми, барометрично нивелиране и др. дейности, описани в издаденото за целта ръководство. Студентите придобиват знания и в изработване и анализ на геолого-геоморфоложки профили на релефа, морфоометрия на релефа и др.

Препоръчително е провеждането на едnodневни или няколко дневни полеви екскурзии за непосредствено наблюдение на геоложките и геоморфоложките обекти - Стобски пирамиди, вулкана Кожух, Седемте езера в Рила, Искърски пролом, Белградчишки скали, Родопите, Пирин, долините на Струма и Места, Влахина планина и др. За тази цел се използват издадените геоложки пътеводители.

Технология за обучение и оценяване:

Занятията се провеждат в учебна зала, където се дискутират теоретичните факти, процеси и явления, след което се поставят практически задачи, които студентите изпълняват индивидуално. Предвидени са достатъчно практически упражнения.

В курса на обучението по дисциплината студентите разработват по един реферат или презентация върху геолого-геоморфоложка тематика.

Изпитната процедура включва тест или писмен изпит след предварително раздаден конспект. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%.

**Наименование на дисциплината:
„КЛИМАТОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ”**

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л + 1у

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природоматематически факултет

Лектори: доц. д-р Красимир Стоянов, гл.ас. д-р Емил Гачев

e-mail: krasi_sto@swu.bg;

Анотация:

Учебната дисциплина “Климатология и хидрология” е основна дисциплина в природната география. Осъществява тесни връзки с другите природни географски науки – геоморфология, биогеография, почвознание, както и с физическата наука метеорология. Знанията, получени по климатология и хидрология са основни за по-нататъшното усвояване на основните географски закономерности и връзки между природните компоненти.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина “Климатология и хидрология” се изучава от студентите с цел да ги запознае със закономерностите на формиране, географско разпределение и хронологични изменения на климата и водите на сушата. Основно се изучава климатичната и хидрологичната система, състоящи се от вторичните компоненти - атмосфера, океан, криосфера, сушева повърхност, повърхностни и подземни води.

Студентите получават знания за факторите, формиращи климата и водите, климатичните елементи и хидрологичните показатели.

В рамките на курса студентите се запознават с генезиса на климата и климатичната подялба на Земята. Обект на разглеждане е също същността и спецификата на микроклимата и по-специално на градския климат. Анализира се още палеоклимата на Земята, а така също и съвременните изменения на климата. В рамките на обучението по дисциплината значително място се отделя на практическите занятия, които дават възможност студентите да усвоят умения за работа с уреди за метеорологични и хидрологични измервания.

Технология за обучение и оценяване

Занятията се провеждат в учебна зала, където се дискутират теоретичните факти, процеси и явления, след което се поставят практически задачи, които студентите изпълняват индивидуално. По време на семестъра се посещава Метеорологичната станция в Благоевград.

В курса на обучението по дисциплината студентите разработват по един реферат или презентация върху климатична характеристика на избрана станция.

Изпитната процедура включва тест или писмен изпит след предварително раздаден конспект. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%.

**Наименование на дисциплината:
БИОГЕОГРАФИЯ**

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л+0су+0лу+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: I

Методическо ръководство: Природо-математически факултет, Катедра „География, екология и опазване на околната среда“

Лектори: доц. д-р инж. Константин Тюфекчиев, E-mail: konstantinat@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Биогеография” се изучава от с цел да добият представа за биотичните районираня на сушата и мястото на България в биомната система, за историческото развитие на флората и растителността ѝ и за биологичното разнообразие и закономерностите в териториалното му разпространение. Тя решава и проблеми свързани с практическата дейност на човека – разкриването, защитата и рационалното използване на ресурсите на биосферата, прогнозиране развитието на организмите ареали и ареалите на организмите съобщества и рекултивацията.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дисциплината е разделена на четири части. В първата се разглеждат биотичните царства на сушата и мястото на България в биомната система на сушата. Втората и трета части обхващат съответно флористичната и фаунистичната характеристики на България. В четвъртата част е разгледано подробно биогеографското райониране на България, даващо информация за фитогеографското и зоогеографско райониране и биогеографските ѝ особености.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда въз основа на предварително планиране на всяка лекция, което включва: тема, връзки между предходната и новата лекция, връзки с други дисциплинарни области, въведение, план, изложение, дискусия и обобщение. Лекционният материал е разработен на Power point и се представя с видео-проектор. Процесът на преподаване на лекционния материал е свързан и с използване на средства за онагледяване – графични изображения, печатни и копирни материали, диалозитиви.

Практическите занятия се провеждат на подгрупи. Част от занятията се провеждат в учебна зала, където се дискутират теоретичните факти, процеси и явления в появата, разпространението и развитието на растителни и животински видове и съобщества за определени биогеографски райони или окръзи, след което:

студентите работят индивидуално по определянето им в хербарийни сбирки или онагледяващи материали за презентации. Останалата част от упражненията се провеждат на терен в природна среда, където се събира хербариен материал и се запознават студентите на място със съответните физикогеографски компоненти и фактори, определящи развитието на растителността и животинския свят. Дискутират се и проблеми свързани с практическата дейност на човека по защитата и рационалното използване на ресурсите на биосферата, прогнозиране развитието на организмите ареали и ареалите на организмите съобщества и рекултивацията.

В курса на обучението по дисциплината студентите разработват по една хербарийна сбирка от основни растителни видове, характерни за даден биогеографски район или презентация със собствени онагледяващи материали върху състоянието на растителността и животинския свят на определен биогеографски район.

Извънаудиторната подготовка на студентите е свързана основно с работа на терен, в библиотека, интернет, индивидуални и групови консултации, с цел теоретична подготовка за упражненията, придобиване на знания за изготвяне на хербарийната сбирка, за текущия контрол и изпита.

През семестъра се извършва периодичен контрол чрез проверка на хербарийната сбирка или презентацията. Включва се и решаване на тест, който отговаря на съдържанието на предходното упражнение. Критерий за оценяване е степента на изпълнение на задачите (хербарийна сбирка, презентация, тест) като се отчитат: равнищата на компетентност, аналитичност, разбиране.

Оценяването се извършва по шестобалната система в зависимост от изпълнението на задачата както следва:

Отличен 6 – над 89%
Много добър 5 – 70% -89 %
Добър 4 – 45% -69%
Среден 3 – 30% -44%
Слаб 2 – под 30%

Делът на текущия контрол от общата оценка е 40%, като в нея относителното тегло на реферата или презентацията 50% и 50% за теста).

Изпитната процедура включва тест или писмен изпит по една тема и от първи, втори и трети и четвърти раздел от съдържанието на учебната дисциплина след предварително раздаден конспект. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%.

Наименование на дисциплината: СТАРА ИСТОРИЯ И ТРАКОЛОГИЯ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3 л, 1 у

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

проф. дин Калин Стойнев Порожанов, катедра „История”

гл. ас. д-р Александър Савов Порталски, катедра „История”

Анотация:

Курсът лекции обхваща най-древните цивилизации на Земята, развивали се от края на IV/началото на III хил.пр.Хр. до средата на I хил. след Хр. в Североизточна Африка, Близкия Изток и Европа. Особено важно за човешката история е преминаването на обществата от докласови към раннокласови отношения през IV-II хил. пр.Хр. Това е времето, когато се създават най-старите държавни организации в света, време, с което започва и назоваването им като цивилизации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тук става дума за Египет, Месопотамия, Минойския Крит, Хититската държава и Ахейска Гърция. Разцветът на древните общества през I хил.пр.Хр. налага развити класови робовладелски отношения. Това е епоха на максимално духовно развитие и на общочовешки културни постижения, свързани с утвърждаване на ценности, достигнали своя връх в класическа Елада и развили се сетне през елинистическата и римската епоха.

В курса лекции историята на Тракия и траките се представя като неразделна част от Старата история на Югоизточна Европа и Мала Азия. Тракийското общество и сходните нему, както от Древния Изток, така и от Ахейска Гърция и от Рим през Царския период, се оказват правило в развитието на древните общества. Историята на Тракия и траките не представя само и толкова затворена самобитна култура, колкото че тази култура се развива чрез взаимодействия и взаимовлияния с близки и по-далечни цивилизации и култури, чрез контактните зони, както по вода, така и по суша.

Упадъкът и залезът на древните общества през първата половина на I хил. сл.Хр., най-добре представено от Римската империя, е период, през който се наблюдава изчерпване на

античните обществени отношения, наблюдава се търсене и намиране на обществата на нови (феодални) отношения за по-успешното им преобразуване и за включването на нови народи от “периферията” на античната цивилизация.

Основната цел на курса лекции е студентите да се запознаят с първите в света цивилизации, като едновременно с това започнат да добиват историческо мислене за критична оценка и самооценка на околния и собствения свят и поведение, както в древността, така и днес.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционен курс и семинарни занятия. Студентите правят две контролни работи, два теста и разработват курсови работи, които представят пред колегите си. Изискванията за заверка на семестъра са показани положителни резултати в контролните работи и тестовите и представена курсова работа. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1 в случай, че всяка една от оценките е минимум *среден 3* (при *слаб 2* от текущия контрол или изпита не се извършва съотнасяне).

**Наименование на дисциплината:
СРЕДНОВЕКОВНА ОБЩА ИСТОРИЯ**

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3+1су+0лу+0пу+р

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Снежана Ракова, катедра: „История”

Анотация:

Курсът изгражда представа за сходното и различното в историческия път, по който са вървели съвременните народи, населяващи Европа. Търси общите особености в тяхното държавно и политическо развитие – от началото на съществуването на варварските държави на територията на Западното Средиземноморие и Европа, до появата на предмодерните държави. Приоритет на лекционния курс е периодът на зрялото средновековие – XIV-XV в., когато вече са изградени повечето от съвременните държави и когато започват процесите на модернизация в сферата на търговията, икономиката и културата. В обхвата на целия курс се акцентира върху явления и процеси, които се включват в рамките на общоевропейската история като: Кръстоносните походи, търговията на италианските градове-републики, Ренесансът и др.

Забележка: Курсът не обхваща историята на Изтока (Индия, Китай); Северна Европа (Норвегия, Швеция), Русия и Полша.

Целта на курса лекции и семинарни упражнения по дисциплината „Средновековна Обща история” е студентите-историци да получат фундаментални знания върху основното съдържание на средновековната епоха. Сред приоритетните задачи, които си поставя курса са: формиране основни познания за Средновековието; изграждане базови познания за същността на европейския обществен модел през Средновековието (VI-XVI в.); развитие на начална ориентация за работа с исторически и старопечатни текстове, както и с извори на различни европейски езици; подготовка на студентите за занимания със следващите периоди от историята. Курсът надгражда историческите представи на студентите, получени по дисциплината История на стария свят и формира подготвеност за овладяване на по-късния исторически период.

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод в средновековната история; Ранно средновековие V–VII век; Държавата на франките до XII в.; Арабското нашествие в Европа; Германия IX–XII век; Италия и Папството – IX–XII в.; Англия IX–XII в.; Ранносредновековната култура; Кръстоносните походи XI–XII в.; Феодалното общество – характеристика; Четвъртият кръстоносен поход и неговите последици; Градовете в Западна Европа – XI–XIV в.; Англия XIII–XIV в.; Франция XIII–XIV в.; Италия и Папството – XIII–XV в.; Централноевропейският регион XIII–XV в.; „Свещената империя” (Германия XIII–XV в.); Рицарски ордени, монашески ордени. Ересите; Испания и Португалия. Великите географски открития; Култура на средновековието - XIII–XV в.; Римската църква в Късното Средновековие; Ренесансът; Кризата на Късното Средновековие; Търговски, културни и политически връзки на европейския и средиземноморския свят.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда под формата на лекции и семинарни упражнения. Формата на проверка и оценяване е чрез тестове, реферати, изпит. Всички оценявания се базират на писмени работи, съхраняващи се за срока определен от Правилника за образователните дейности. Те подлежат на контрол от съответните органи. Студентите, които не наберат минимално изискуемите точки от текущия контрол, не се допускат до изпит на редовната сесия.

Наименование на дисциплината: ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ VII–XV ВЕК

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3+1су+0лу+0пу+р

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Снежана Ракова, катедра: „История”

Анотация:

Създава се основна база от информация за политическите формации, обществения живот и културните постижения на българите през тази епоха. Изгражда се представа за особеното място на България в системата на Византийската православна общност. Приоритет на лекционния курс е периодът XIII–XIV в., когато в българската история и култура се появяват значими личности и произведения на литературата и културата. Особено внимание ще се обръща на изворите за българската история – собствени и чужди. Очертаната рамка и маркираната обща концепция на курса по Средновековна Българска история определят в оптимална степен и съдържанието на неговата тематична програма. Тя включва най- съществените проблеми, явления, събития и аспекти от социално-икономическия, духовния и политическия живот на българите, на борбите им за политическо и културно утвърждаване на Балканите през средновековието. Те са представени в тяхната естествена взаимовръзка и сложно взаимодействие с вътрешни и външнополитически фактори - ролята им в етно-образуващия процес и реализацията в контекста на развитието на Източна Европа и Средиземноморието през периода. Целта на курса лекции и семинарни упражнения по дисциплината „Средновековна Българска история” е студентите-историци да получат фундаментални знания върху основното съдържание на средновековната епоха. Да бъдат разбрани причините и последиците от дълбоките промени в стопанския, социалния и културно-политическия живот на българското общество през VII – XV век; да се усвоят максимален обем от знания, които да дадат възможност на колегите концептуално да осмислят етапите, съдържанието, движещите фактори, основните постижения и ролята на най- значимите личности.

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод в българското средновековие; Предисторията – Кубратова Велика България; Заселването – славяните и прабългарите на Балканите; България до покръстването: езическите ханове – Аспарух, Тервел и неговите наследници; България през първата половина на IX в. Управлението на хан Крум и неговите наследници; Култура на езическа България; Покръстването на България и дипломатията на княз Борис. Симеон Велики; „Златният век” на България. Кирил и Методий и техните ученици в България; Краят на Първото царство; Периодът 11-12 век – византийска власт над българските земи; Култура и общество на ранносредновековна България; Началото на Втората българска държава. Първите Асеневци – Иван Асен, Теодор-Петър; Калоян и Борил. Четвъртият кръстоносен поход и неговите последици; Иван Асен II и неговите наследници – разцвет на средновековната българска държава и култура; Политическа криза в края на XIII в; Тертеровци – стабилизация на държавата в началото на XIV в.; Последната голяма фигура – Иван Александър. Шишмановци и разделението на територията; Видинска България при Иван Срацимир; Добруджанското княжество: Добротица и Иванко; Княжеството на Драгаша в Македония; Икономика и търговия по българските земи; Историческа памет и историческите произведения от времето на Средновековието; Култура на Втората българска държава.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда под формата на лекции и семинарни упражнения. Формата на проверка и оценяване е чрез тестове, реферати, изпит. Всички оценявания се базират на писмени работи, съхраняващи се за срока определен от Правилника за образователните дейности. Те подлежат на контрол от съответните органи. Студентите, които не наберат минимално изискуемите точки от текущия контрол, не се допускат до изпит на редовната сесия.

Наименование на дисциплината:

„ПРИРОДНА ГЕОГРАФИЯ НА КОНТИНЕНТИТЕ”

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л+0су+0лу+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: "География, екология и опазване на околната среда" ул. "Полк. Димов" №3, Факултет: "Природо-математически"

Статут на дисциплината в учебния план: Задължителна дисциплина

Лектори:

гл.ас. д-р Надежда Николова

E-mail: nadejda_nikolova@abv.bg, nin@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина "Природна география на континентите" има за цел да изгради базисни знания за природните условия и ресурси на континентите като цяло и на отделни техни регионални единици, чрез изясняването на закономерностите в пространственото изменение на природните компоненти и особеностите при съчетанието им в природни комплекси. Дисциплината дава цялостна представа за природните условия и ресурси, както на континентите като цяло, така и на техните подразделения – природогеографски области, подобласти и региони с акцент върху туристическият им потенциал. Тя притежава големи възможности за усвояване на редица практически умения, като работа с географската карта на света, изработването на туристически дестинации и маршрути до редица природни обекти, изработването схеми, диаграми, картосхеми и други графични материали, което ще даде възможност на студентите да

придобият широка географска култура за света и природните туристически ресурси на континентите.

Съдържание на учебната дисциплина:

Първият модул включва покомпонентна характеристика на континентите Европа, Азия, Африка, Северна Америка, Южна Америка, Австралия и Антарктида – релеф, климат, води, почви, растителност и животински свят. Акцентира се върху географските особености и закономерности. Във втория модул студентите се запознават с принципите и методите на природогеографска регионализация, както и с индивидуалните особености на комплексните регионални единици от различен таксономичен ранг. Разглеждат се различни индекси, показатели и критерии за класификация на тези територии.

Технология на обучението и оценяване:

Целта на лекционния курс е да формира у студентите компетенции за анализ и оценка на природни обекти, процеси, явления, характеристика на различни природогеографски области и региони. Съществен момент е повишаването на теоретичната подготовка на студентите чрез изграждане на пространствени умения и вземането на решения при извършване на изследвания по актуални проблеми свързани с опазването на природната среда.

Лекциите и упражненията се провеждат на основата на материално-техническата база на катедра "ГЕООС". За онагледяване на преподавания лекционен материал се използва компютър с видео - проектор, учебни видеофилми, специализиран ГИС софтуер (Google Earth, ArcGIS), нагледни материали (карти, картосхеми, сателитни изображения, атласи, табла), част от които са разработвани като курсови и дипломни работи на студенти.

Изучаването на дисциплината се обвързва с 90 часа извънаудиторна заетост, която включва самостоятелна подготовка на студента и консултации с преподавателя.

Самостоятелната подготовка обхваща:

- проучване на допълнителни литературни източници в библиотека, в Internet и др.,
- анализ и оценка на получените резултати, техническо оформяне на курсови задачи, реферати, карти, презентации и др.,
- представяне и защита на завършените работи.

По време на курса на обучение се извършва текущ контрол за оценяване на знанията, включващ разработването и защитата на реферат или презентация, отговарящи на съдържанието на лекционния материал. Всеки студент изготвя набор от карти за различни природни обекти на територията на седемте континента. Придобитите знания и умения се оценяват чрез колоквиуми под формата на тест. Оценяването се извършва по шестобалната система в зависимост от изпълнението на задачата: Отличен 6 – над 89% , Много добър 5 – 70% - 89 % , Добър 4 – 50% -70%, Среден 3– 30% - 50%, Слаб 2 – под 30%. До изпит се допускат само студентите, които са изпълнили изискванията на Правилника за образователната дейност на ЮЗУ, изпълнили са и изискванията за овладяване съдържанието на учебната дисциплина, заложен в тяхната аудиторна и извънаудиторна заетост и общата оценка от текущия контрол е не по-ниска от Среден 3.

Наименование на дисциплината: ПРИРОДНА ГЕОГРАФИЯ НА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л+0су+0лу+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС

Природо-математически факултет

Лектори:

Доц. д-р Иван Дреновски,

тел: , E-mail: idri@mail.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Природна география на България” е основополагаща в подготовката на студентите от специалността. Тя има за цел да даде основни знания за историята и факторите за формирането, спецификата и характеристиките на компонентите на природната среда в България – релеф, климат, води, растителност, животни и почви, както и за особеностите на тяхната регионална диференциация по територията на страната.

Съдържание на учебната дисциплина:

В структурно отношение дисциплината се състои от две основни части – покомпонентна и регионална характеристика. Първата е посветена на характеристиката на отделните природни компоненти, а втората – на характеристиката на природногеографските регионални единици на ниво област и подобласт. Покомпонентната част дава знания за природните закономерности на формирането, пространственото разпределение и характерните особености на главните морфоструктури и форми на релефа, на климатичните елементи, на водния режим, на почвите, на растителната покривка и на животинския свят на територията на страната на фона на общогеографските закономерности, проявяващи се в общеевропейски и планетарен мащаб. Регионалната част дава знания за методите и принципите на природногеографска регионализация, както и за индивидуалните особености на комплексните регионални единици от различен таксономичен ранг. Изяснява се техният генезис, структура, природноресурсен потенциал и степента и тенденциите на антропогенно изменение. На практическите занятия студентите изчертават, анализират и сравняват различни варианти както покомпонентните, така и на комплексните регионалните схеми. По този начин те затвърждават своите знания и придобиват умения за анализ и синтез в областта на природногеографските изследвания. Това спомага за повишаване степента на тяхната подготовка за извършване на самостоятелни изследвания по актуални проблеми на рационалното природоползване и опазването на околната среда, с оглед постигането на устойчиво регионално развитие на страната.

Очаквани резултати:

Формиране на компетенции за анализ и оценяване на природни обекти, процеси, явления, за вземане на решения, за характеристика на физикогеографски области и изготвяне на презентации за природни забележителности. Повишаване на теоретичната подготовка на студентите и изграждане на практически умения за извършване на самостоятелни изследвания по актуални проблеми на опазването на природната среда, с оглед постигането на устойчиво социално-икономическо развитие на регионите в страната. Възпитаване на съответни модели на поведение и нравствено-естетически ценности за опазване на природната среда.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез 45 часа лекции, 15 часа практически упражнения и 90 часа за самостоятелна работа. Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и платформа за електронно обучение Блекборд.

Текущият контрол включва 1 писмена разработка/презентация и 4-5 електронни теста по време на семестъра. До изпит се допускат само студентите получили оценка минимум Среден 3 от текущия контрол. Основна форма за проверка и оценка на знанията на студентите е писменият изпит. Знанията и уменията на студентите се оценяват по шестобалната система. Писменият изпит се състои от развиването на тема и кратко изложение във вид на резюме на изготвената през семестъра курсова работа. Крайната оценка се формира по следната формула от текущата оценка и изпитната оценка, при условие, че последната е поне Среден 3.00. Тя се пресмята по следната формула: $KO = 0,4 \cdot TO + 0,6 \cdot IO$.

Наименование на дисциплината:

КАРТОГРАФИЯ И ГИС

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+0су+0лу+2пу

Форма за проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра "География, екология и опазване на околната среда

Факултет Природо-математически

Лектори:

Доц. д-р Пенка Кастрева, Ас. инж. Галина Безинска

тел: , E-mail: penkakastreva@swu.bg, galinabezinska@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “**Картография и ГИС**” се изучава от студентите с цел запознаване с математическата същност на картите, основните принципи за тяхното създаване и използване. Практическите упражнения целят да сформират у студентите картографски светоглед, система от картографски понятия, знания, умения и навици за работа с различни картографски произведения, както и умения за работа със софтуер за тяхното създаване и използване.

Съдържание на учебната дисциплина:

В първата част на Картографията се разглеждат основни теоретични въпроси, които независимо от средата в която се проектират и съставят картите, те остават неизменни – понятията свързани с изчисляване и построяване на математическата основа на картата. Изучаваният материал включва:

- o Запознаване с понятия и определения в картографията, връзка на картографията с географията и други науки за Земята, връзка на картографията с геоинформатиката, изобразителното изкуство и дизайн, и перспективите в развитието на картографската наука и производството на карти;
- o Запознаване с терминологията от математическата картография, свързана с понятията карта, мащаб, координатни системи, модели дефиниращи фигурата на Земята и картните проекции, използвани за нейното картографиране;
- o Проекциите се разглеждат в подробности – класификация, изображение на географската мрежа, деформации и практическо приложение при съставяне на картите;
- o Избор на проекция в ГИС;
- o Картографски проекции, използвани в България.

Предвидените практически упражнения развиват уменията студентите да използват изучения теоретичен математически фундамент, за да изчислят проекция или при съставяне на карта в ГИС среда сами да избират подходящата координатна система (картна проекция), да извършват трансформация на една картна проекция в друга.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите и упражненията се провеждат изключително на основата на материално-техническата база на катедра "ГЕООС". За онагледяване на преподавания лекционен материал се използват компютър с видео - проектор, учебни видеофилми, специализиран ГИС софтуер (ArcGIS), нагледни материали (табла, схеми и карти), част от които са разработвани като курсови и дипломни работи на студенти.

За практическите упражнения се използва компютърна мултимедийна лаборатория. За нормално провеждане на упражненията студентите са разпределени в групи, като всеки студент разполага със самостоятелен компютър.

През семестъра се извършва периодичен контрол чрез възлагане на самостоятелни задачи и писмен тест. Задачите изцяло са свързани с работа в цифрова среда със специализиран софтуер за картографиране и използване на карти.

Студентите се допускат до изпит с минимална текуща оценка среден 3, която се формира като средноаритметично от всички оценки получени през семестъра. Окончателната оценка се формира 40% от оценката на периодичния контрол и 60% от оценката на семестриалния изпит, съгласно разработената и приетата в катедрата система за контрол на знанията и уменията на студентите.

**Наименование на дисциплината:
НОВА И НАЙ-НОВА ОБЩА ИСТОРИЯ**

ECTS кредити: 5 **Седмичен хорариум:** 3л + 1у

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Иван Методиев Петров, кат. „История”

тел: 073588515

Анотация:

Дисциплината изучава историята на света в неговата цялост от края на XV век до края на XX век. В лекционния курс се разглеждат основните характеристики на този период на преход от феодализъм към модерно общество. В тази епоха се създава световната икономика, извършва се индустриализация, провежда се научно-техническа и военна революция. Изучава се общественно-политическото развитие на отделните страни и региони. Ударението пада върху надмощието на Европа в областта на теоретичните познания, технологиите, военното дело, политическите идеи и институции, както и на модернизацията на обществата в Източна Европа, Азия и Западното полукълбо.

Съдържание на учебната дисциплина:

Извори; Английската революция от XVII век; Англия през XVII-XVIII век; Германските държави през XVII-XVIII век; Австрийската империя през XVII-XVIII век; Френски абсолютизъм; Международните отношения през XVII-XVIII век; Войната за независимост и образуване на САЩ; Великата френска революция 1789-1799 г.; Франция по време на Консулството и Империята; Виенски конгрес и Свещен съюз; Национално-освободителните движения в Латинска Америка; Далечният Изток през първата половина на XIX век; Германските държави 1815-1848 г.; Революциите от 1848-1849 г. в Европа; Великобритания 1815-1914 г.; Втората империя във Франция; Обединението на Германия; Обединението на Италия; САЩ 1783-1914 г.; Франция 1870-1914 г.; Германия 1871-1914 г.; Италия 1871-1914 г.; Страните от Изтока в края на XIX и началото на XX век; Международните отношения 1870- 1914 г.; Първа световна война 1914-1918 г.; основните тенденции и закономерности в развитието на цивилизацията на XX век. Времето между двете световни войни е посветено на политическото, социално и обществено развитие на водещите в цивилизационното развитие държави: САЩ, Великобритания, Франция, Германия, Русия. Специално внимание се отделя на Втората световна война в общоприетите ѝ три етапа на развитие, прави се акцент на ролята на *политическите личности*: Хитлер, Сталин, Чърчил, Рузвелт. Проследява се ролята на “студената война”, опитите за нейното прекратяване, разпалване и т.нар. “край”. Специален раздел е посветен на развитието на държавите от Латинска Америка през XX век. Курсът запознава студентите с най-новите теории за т.н. “постиндустриално общество”, “новият световен ред”, “постмодернистите”, глобализацията и *смисълът на прогреса* в контекста на общочовешкия морал.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Семинарните упражнения включват следните компоненти: въвеждане на нова информация, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – изготвяне на самостоятелни доклади по зададена тема, работа с автентични текстове. Студентите правят две контролни работи през семестъра. Изискванията за заверката му са редовното посещение на упражненията и показани положителни резултати по време на упражненията и в контролните работи.

Наименование на дисциплината:
ИСТОРИЯ НА БАЛКАНСКИТЕ НАРОДИ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л + 1у

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Снежана Петрова Димитрова

Анотация:

Курсът се отнася към историята на балканската еманципация от османското религиозно и политическо пространство. Проблемният кръг на този лекционен курс се разгръща през историята **а)** на изграждането на националните балкански държави (налагането на средноевропейския модернизационен цивилизационен пояс върху балканското пространство) и **б)** на европеизацията на турската държава. Тематичните ядра са съответно: **1)** модернизационните проекти на балканските общества и османската държава и **2)** идеологическите системи, които организират отношенията както между общество и държава, така и между общество и индивид. Продължава да се удържа и gender изследователската перспектива, която артикулира местата на всекидневието, които се изграждат около оста: класа, власт и пол, която завърта отношението между мъже и жени във властово поле. Трети допълнителен акцент в програмата запознава студентите със съвременната (след Втората световна война) история на Балканите, при което особено внимание се обръща върху развитието на съседната Вардарска Македония като част от Титова Югославия и като независима Република Македония.

Съдържание на учебната дисциплина:

Изграждането на държавата: модернизация и национализъм. Политически практики; Османската империя по пътя на реформите; Сърбия. Вътрешно и външнополитическо развитие 1806-1914 г.; Дунавските княжества. Румъния. Вътрешно и външнополитическо развитие 1821-1914 г.; Гърция. Вътрешно и външнополитическо развитие 1821-1914 г.; Черна гора, Босна, Херцеговина и Албания. Вътрешно и външнополитическо развитие началото (на века -1914 г.); Османската империя 1878 - 1918 година; Балканите по време на Балканските войни и Първата световна война 1914 - 1918 г.; Балканите между двете войни; Нова Турция. Кемализмът 1923-1939; Международни отношения на Балканите (1918 - 1939 г.); Гърция след Втората световна война; Турция след Втората световна война; Румъния след Втората световна война; Създаване, развитие и разпад на втора Югославия (1943-1992); Вардарска Македония след Втората световна война

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Семинарните упражнения включват следните компоненти: въвеждане на нова информация, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – изготвяне на самостоятелни доклади по зададена тема, работа с

автентични текстове. Студентите правят две контролни работи през семестъра. Изискванията за заверката му са редовното посещение на упражненията и показани положителни резултати по време на упражненията и в контролните работи.

**Наименование на дисциплината:
ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ XV-XXI ВЕК**

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л + 1у

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Кристина Мирославова Попова, тел: 0886 42 36 79

гл. ас. д-р Милена Ангелова, тел: 0878 13 74 15

кат. „Българска история и архивистика”

Анотация:

Лекционният курс има за цел да запознае студентите с универсалния характер на прехода на българското общество през XVIII – XIX век от Средновековието към буржоазния свят, с основните негови тенденции, социално-икономически и идейни характеристики, с духовните му и политически изменения, в контекста на многостранния възрожденски процес с крайните му исторически резултати – изграждането на културно – националната идентичност и възстановяването на българската държава през 1878 г., историографската ситуация и основни дискуссионни полета относно периода на утвърждаването на модерната българска държава от Освобождението до Балканските войни 1878 – 1912 г., теми от политическата, стопанска, социална и културна най-нова история на България. В него се разглежда историята на институциите, конституционните основи и създаването на модерно държавно управление, законодателството, социалната структура и основните тенденции на развитие на българското общество във времето след Берлинския конгрес. Засегнати са също и дискуссионни теми за модернизационните процеси в българското общество в контекста на европейското развитие в края на деветнадесети и началото на двадесети век, които приобщават българската държава към стопанските и културни процеси на континента. Специално внимание се обръща на развитието на гражданските сдружения и тяхната роля за развитието на гражданския сектор: създаването на благотворителни, просветни, местни и други дружества. Обръща се внимание на възникването на женското движение и неговата роля за модернизацията на българското общество. Обръща се внимание и на регионалните проучвания върху този период.

Семинарните занятия имат за цел да запознаят студентите с основните категории извори. Историческа характеристика на Българското възрождане; Освободителни борби и духовен живот до 70-те години на XVIII век; Създаване на национално – освободителна идеология. Политически идеи и движения през втората половина на XVIII и началото на XIX век; Развитие на буржоазно – капиталистическите отношения и оформяне на нова социална структура на българското общество; Движение за новобългарска просвета и култура; Борба за църковно – национална независимост. Учредяване на Българската екзархия; Освободителното движение през първата половина на XIX век; Преход към организирано националноосвободително движение; Нов етап в идейното и организационното развитие на българското националноосвободително движение; Източната криза и българите. Априлското въстание 1876г.; Освобождението на България и политиката на западните държави; Формиране на българската нация.

Те са насочени към работа с програмните документи на политическите партии държавнотворчески актове, статистически сведения, доклади на чуждестранни дипломатически представители, периодичен печат, визуални извори за периода. Целта на семинарните занятия е да задълбочат уменията на студентите за самостоятелна работа и анализ на историческите извори, както и да ги запознае с основните проучвания за този период. В тези рамки са предвидени самостоятелни писмени работи на студентите. Целта на курса по Нова история на България – първа част е студентите да придобият основни познания за първите десетилетия на модерната българска държава, да затвърдят основните понятия на историческото познание, с които се характеризира модерната епоха и да умеят да боравят с историографията и историческите източници за този период.

Съдържание на учебната дисциплина:

Извори за новата и най-нова история на България; Конституционни основи на модерната българска държава; Съединително движение и Съединение на княжество България и Източна Румелия; Демографски, социални и стопански промени след Освобождението; Политически живот и изграждане на партийно-политическа система в края на 19. и началото на 20 век; Културна политика на българските правителства до Балканските войни. Просветна политика и развитие на учебното дело; Развитие на гражданския сектор след Освобождението: характерни черти и принципи; Жените в българското общество след Освобождението. Проблемът за женското равнопоставяне в българския обществен живот. Политическата система след Първата световна война. Стопански и социални промени в България след Първата световна война в условията на модернизация. Религиозните институции след Първата световна война. Политическата система и държавният живот след 1934г. в общо европейско сравнение. Основни принципи на българската външна политика след Първата световна война. България в навечерието и по време на Втората световна война.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Семинарните упражнения включват следните компоненти: въвеждане на нова информация, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – изготвяне на самостоятелни доклади по зададена тема, работа с автентични текстове. Студентите правят две контролни работи през семестъра. Изискванията за заверката му са редовното посещение на упражненията и показани положителни резултати по време на упражненията и в контролните работи.

Наименование на дисциплината: “ГЕОМОРФОЛОЖКИ ФЕНОМЕНИ”

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС, Природо-математически факултет

Лектори:

доц.д-р Красимир Стоянов, Катедра ГЕООС

тел:

E-mail: krasi_sto@swu.bg

Седмичен хорариум: 3л+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина “Геоморфоложки феномени” има за цел да запознае студентите магистри с особеностите в образуването на характерни геоморфоложки форми, представляващи обект на туризъм – скални образувания, пещери, ждрела, проломи, каньони и др. Курсът задълбочава и обогатява знанията на студентите по геология и

геоморфология, придобити в бакалавърската степен на обучение и в подготовителния семестър.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина акцентира на изучаването на произхода, възрастта и съвременното състояние на интересни природни обекти – живописни релефни форми – ждрела, каньони, пещери, скални образувания, атрактивен алпийски релеф и др., които представляват интерес за отдиха и туризма, почивното дело, спорта и др.

Разгледани са най-популярните и атрактивни релефни форми на света, изяснен е техният произход и значение за развитието на туризма.

Направен е анализ на геоморфоложките изследвания в България, положението на страната и особеностите ѝ в геолого-геоморфоложкото ѝ развитие. Предложена е геоморфоложка подялба на страната и са маркирани най-известните и характерни релефни форми в страната, обект на туристически интерес и от значение за националното стопанство.

Студентите придобиват практически знания относно произхода на много на брой интересни релефни форми в страната, които могат да им послужат в работата им като екскурзоводи, туроператори, в разработването на туристически маршрути и др. Практическите упражнения включват посещение на туристически обекти с национално значение – Белоградчишки скали, Мелнишки пирамиди, Стобски пирамиди, Ритлите, Чудните мостове, както и пещерите Леденика, Магурата, Дяволското гърло, Ягодинската, Ухловица и др.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекции, практически упражнения и самостоятелна работа. Използват се съвременни интерактивни методи за преподаване, част от практическите упражнения се провеждат на терена.

Текущият контрол включва 1 писмена разработка/презентация и 1 семестриален тест. До изпит се допускат само студентите получили оценка минимум Среден 3 от текущия контрол. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и представянето на изпита в съотношение 33,3:66,6.

Наименование на дисциплината: “ОБЕКТИ НА ПРИРОДНОТО НАСЛЕДСТВО”

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС, Природо-математически факултет

Лектори:

доц.д-р Иван Дреновски, Катедра ГЕООС

тел:

E-mail: idri@swu.bg

Седмичен хорариум: 3л+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина “Обекти на природното наследство” е една от основополагащите за подготовката на студентите в магистърската програма. Тя има за цел да даде основни знания за същността на концепцията за опазване на природното наследство и за историята на развитието на системата от обекти на природното наследство в глобален и национален план.

Съдържание на учебната дисциплина:

Отправна теоретична основа е концепцията за идентификация и популяризирането на обектите на природното и културното наследство, формализирана под формата на

международно признат документ – Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство. Съгласно определенията на конвенцията към обектите на природното наследство се отнасят изключителни физични, биологични и геоложки образувания, местообитания на застрашени видове животни или растения и местности с научна, природозащитна или естетическа стойност. Привеждат се примери и описания на обекти, включени в списъка на световното природно наследство, както и на такива, които имат национално значение. Обсъждат се критериите и изискванията към тези обекти от гледна точка на развитието на познавателния и екологичния туризъм. Разглеждат се въпросите за законовата регламентация за опазването и използването на обектите на природното наследство. Коментират се изискванията и добрите практики в управлението на тези обекти, в съответствие с принципите на устойчивия туризъм, с цел привличането на финансови ресурси и извличане на социално-икономически ползи за местното население и икономика.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекции, семинарни занятия и самостоятелна работа. Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и платформа за електронно обучение. Текущият контрол включва 1 писмена разработка/презентация и 1 семестриален тест. До изпит се допускат само студентите получили оценка минимум Среден 3 от текущия контрол. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и представянето на изпита в съотношение 33,3:66,6.

Наименование на дисциплината:

"ПРИЛОЖЕНИЕ НА ГИС В КАРТОГРАФИРАНЕ НА ОБЕКТИТЕ НА ПРИРОДНОТО И ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО"

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л+1пу

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС, Природо-математически факултет

Лектори:

Доц. д-р Пенка Кастрева, гл.ас.д-р Галина Безинска

E-mail: penkakastreva@swu.bg, galinabezinska@swu.bg

Анотация:

С лекционния курс се цели да се даде на студентите от специалност "География" по-задълбочени познания и умения по картография, както и да се запознаят с повишаващата се роля на ГИС в областта на планиране, управление и опазване на природното и историческото наследство. Лекционният курс допълва знанията от основния курс по ГИС. С практическите упражнения се цели студентите да придобият умения за работа с ГИС софтуер – структуриране на базата данни, изчертаване (векторизиране) на картографското съдържание, усвояване на интерполационни алгоритми при извършване на картографско моделиране, генерализация и др. картографски процедури и извършване на пространствени (векторни и растерни) анализи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Раздел I. Теоретични основи - ГИС и природното и историческото наследство: Разглеждат се две главни теми. Първата е свързана с приложение на ГИС и дистанционните методи за картографиране и моделиране на природните условия и ресурси. Включени са основни въпроси за географските данни и операциите с тях за картографиране, оценка и анализ на природни обекти. Втората главна тема е посветена на ГИС и неговото използване в историческите изследвания. Разглеждат се въпросите за

първичните източници на данни за картографиране на исторически обекти, структуриране на данните, времето в исторически ГИС, пространствени анализи в исторически ГИС и др.

Дискутирани са също най-използваните методи за картографиране в последните години – дистанционните методи и техниките за дигитализиране на съществуващи карти. Преработването на данните се свързва с по-сложни операции в ГИС - координатните трансформации, интерполационни методи, тримерни модели и др. Специално внимание е отделено на понятието географски анализ и връзката му с картите за представяне и анализиране на пространствена географска информация, свързана с природни и исторически обекти.

Раздел II. Семинарни лекции с участие на студентите: Студентите представят своята визия за създаване на бъдещ проект за картографиране и управление на природни феномени или на исторически обекти. Крайният резултат е презентация на разработената тема от всеки студент и дискусия.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите и упражненията се провеждат изключително на основата на материално-техническата база на катедра "ГЕООС". За онагледяване на преподавания лекционен материал се използват компютър с видео - проектор, учебни видеофилми, специализиран ГИС софтуер (ArcGIS), нагледни материали (табла, схеми и карти), част от които са разработвани като курсови или дипломни работи на студенти.

За практическите упражнения се използва компютърна мултимедийна лаборатория, с лицензиран ArcGIS софтуер. Студенти, които се обучават с индивидуален план разработват самостоятелно същите задачи със свободен ГИС софтуер (QGIS). За нормално провеждане на упражненията студентите са разпределени в групи, като всеки студент разполага със самостоятелен компютър.

През семестъра се извършва периодичен контрол чрез възлагане на самостоятелни задачи и писмен тест. Задачите изцяло са свързани с работа в цифрова среда със специализиран софтуер за картографиране и използване на карти.

Студентите се допускат до изпит с минимална текуща оценка среден 3, която се формира като средноаритметично от всички оценки получени през семестъра. Окончателната оценка се формира 40% от оценката на периодичния контрол и 60% от оценката на семестриалния изпит, съгласно разработената и приетата в катедрата система за контрол на знанията и уменията на студентите.

Наименование на дисциплината:

“АНТИЧНА ИСТОРИЯ И КУЛТУРА НА ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА”

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра *История*, Правно-исторически факултет

Лектори:

проф. д.ист.н. Калин Порожанов, Катедра *История*

тел:

E-mail: kalinsp@abv.bg, kalinsp@swu.bg;

Анотация:

Античната история и култура на Европейския Югоизток изследва класическите и неklasическите древности, представяни от археологията, историята, езиковите реликти и традиционната култура на гръцките и негръцките култури (и етноси).

Античната история и култура на Европейския Югоизток включва изследването на Древногръцката цивилизация, но не акцентира единствено на нея, а по-скоро търси

връзките и взаимоотношенията, които тя има с негръцките палеобалкански култури (етноси) и езици, каквито основно са тракийските.

Хронологически *Античната история и култура на Европейския Югоизток* обхваща времето от появата на произвеждащото стопанство през неолита в VII хил. пр. Хр. до славянизацията на Балканите през средата на I хил. след Христа.

Цели на учебната дисциплина:

Целта на дисциплината *Антична история и култура на Европейския Югоизток* е студентите да се запознаят с основните писмени, археологически и лингвистични извори за историята на културите и народностите в Югоизточна Европа и резултатите от тяхното изследване, които представят базов стопанско-културен и социално-поведенчески стереотип, върху който се развиват балканските народности и тяхната история и култура до наши дни.

Очаквани резултати:

1. Да се разбере основния смисъл на *Историята и културата на Древна Гърция* като ранна и особено важна цивилизационна фаза на европейската и общочовешката история, която е уникално изключение, но с огромни последици за развитието на човешкото мислене и цивилизация.

2. Чрез *Историята и културата на Древна Тракия и траките* да се види и осмисли най-ранният, силно консервативен и архаичен стопанско-културен и социално-поведенчески стереотип на човешкото поведение за промяната на битието, характерен за този дял на Европейския Югоизток. Да се види изявената и активна политическа история на тракийските етноси в ЮИ Европа и СЗ Анатолия, вписваща се в типичните специфики на епохата като дял от Историята на Стария свят. Да се разбере спецификата в архаичността и консерватизма на тракийската традиционна народна култура, достигнала до Средновековието и вписала се в изграждането на българската народна култура.

Формиране на оценката:

Пет (5) кредита са 50 условни единици. От тях 25 се набират от аудиторна заетост и 25 – от самостоятелна работа.

А. Аудиторна заетост.

1. Посещение на лекции - по 2.5 усл. ед. за 4.5 ч. л., т.е за 45 ч.л. - макс.25 усл. ед.;

Б. Самостоятелна работа.

1. Тестове и контролни работи – до 5 усл.ед. за 1 бр. (мин. 1) 5 усл. ед.;

2. Реферати и други разработки – до 10 усл.ед. за 1 бр. (мин.2) 20 усл.ед.;

Текстовете трябва да са структурирани по следния начин: увод, извори, историография, представяне на мнения по проблема, представяне на своето мнение или към кое се присъединява студентът, заключение, библиографски оформен списък на цитираната литература.

Минималният кредит, необходим за допускане до изпит е 25 усл.ед.

При набрани 25 усл.ед. оценката от текущия контрол е Среден (3).

При набрани 35 усл.ед. оценката от текущия контрол е Добър (4).

При набрани 45 усл.ед. оценката от текущия контрол е Мн.добър (5).

При набрани 50 усл.ед. оценката от текущия контрол е Отличен (6).

При набрани повече от 50 усл.ед. студентът се освобождава от изпит.

Всички оценявания се базират на писмени работи, които се съхраняват за срока, определен от Правилника за образователните дейности и подлежат на контрол.

Студентите, които не наберат минималния кредит от 25 усл.ед. не се допускат до изпит на редовна сесия. Те трябва представят допълнителни разработки и след набирането на 25 усл.ед. се допускат до изпит на поправителната или ликвидационната сесия.

Изпитът е писмен. Той включва I ч.10 + II ч.14 = общо 24 въпроса.

Отделен въпрос представлява подточка от темата.

-за Среден (3) се изискват 12 верни отговора;

-за Добър (4) се изискват 16 верни отговора;

- за Много добър (5) се изискват 20 верни отговора;
- за Отличен (6) се изискват 24 верни отговора.

Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1 в случай, че всяка една от оценките е минимум 3. При слаб 2 не се извършва съотнасяне.

Помощни средства за преподаване:

Използва се материалът от лекции, упражнения, учебници и учебни помагала, включително и INTERNET.

Наименование на дисциплината:

„ПЪТУВАЩИЯТ ЧОВЕК НА БАЛКАНИТЕ ПРЕЗ СРЕДНОВЕКОВИЕТО”

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра *История*, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Снежана Ракова, Катедра *История*

тел: 073 21801

E-mail: rakovasn@yahoo.com

Анотация:

Основни цели, които си поставя курса:

- да формира основни познания за историческата география на Балканите
- да изгради основни понятия за същността на балканския модел за комуникации през Средновековието (VI-XV в.)
- да изгради начална ориентация за работа с исторически и старопечатни текстове, както и с извори на различни балкански езици
- да изгради начална ориентация за работа с картографски и географски описания

Курсът надгражда историческите представи на студентите, получени по дисциплината История на стария свят и формира подготвеност за овладяване на по-късния исторически период.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът се състои от 45+15 академични часа аудиторна заетост, разпределени в три основни части. Историческата информация е предложена в седем главни теми, които следват оформянето на представите за природата, географските особености и населението на балканите от началото на средновековието до времето на османското завладяване – VI-XVI век.

Акцентът е поставен върху теми и проблеми, които са в обсега на различни исторически дисциплини: история на комуникациите, историческа география, картография, имагология, етнология и културология. Ареалът на разглежданите центрове на познание и връзки на комуникация обхваща не само Балканите и Византия, но и италианските градове-държави и Мала Азия.

Приоритет на лекционния курс е периодът на зрялото средновековие – XIV-XV в., когато вече са изградени повечето от съвременните държави на полуострова и когато Балканите в са тясно свързани с останалите Централно- и Западноевропейски държави. В обхвата на целия курс се акцентира върху явления и процеси, които се включват в рамките на общоевропейската история като: Кръстоносните походи, отношенията с италианските търговски републики, османското нашествие, развитие на картографията и др.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекции, семинарни занятия и самостоятелна работа. Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и пряко ангажиране на студентите в учебния процес чрез занятия в библиотеки, музеи и други културни институти. Текущият контрол включва 1 писмена разработка/презентация и 1-2 контролни работи/тест. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 50:50 в случай, че всяка една от оценките е минимум среден 3 (при слаб 2 от текущия контрол или изпита не се извършва съотнасяне).

Ключови думи: балканистика, средновековни Балкани, Православна общност, византийска цивилизация, карти и портогали, поклонничество.

**Наименование на дисциплината:
“СРАВНИТЕЛНА ИСТОРИЯ”**

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра *История*, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц.д-р Иван Петров, Катедра *История*

тел:

E-mail:

Анотация:

Сравнителната история се занимава с анализ на историческите явления и процеси и тяхното съвременно наследство. Изучава произходът на „голямото разделение” – Изток – Запад след XVIII век в европейската история и култура. Изследва конкретните прояви на националистическия феномен в контекста на общоевропейската история и индивидуалните общности. Разглежда „Балканизацията” и интеграцията в европейската история, а също така войните през XVII – XX век и свързаните с тях демографски промени.

Цел

Целта на дисциплината “Сравнителна история” е студентите да получат задълбочени познания за трансформациите в европейското общество в новото време чрез сравнение във времето, условията, процесите и резултатите в определено движение, политическа философия, външнополитическа програма и държавнонационална реализация.

Очаквани резултати

След края на курса студентите трябва да умеят свободно да правят паралелни сравнения на процеси, явления, революции, войни и събития в европейски и световен контекст, да намират общи черти и специфични различия с предсказване на възможни историко-събитийни възпроизвеждания.

Ключови думи: революции, реформи, демокрация, национализъм, либерализъм, консерватизъм, дипломатия, икономика, демография, култура, статистика.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

Наименование на дисциплината: „ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ В БЪЛГАРИЯ”

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра “География, екология и опазване на околната среда”

Природо математически факултет

Лектори:

доц. д-р Константин Тюфекчиев,

тел: 0887491607, E-mail: konstantinat@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Защитени територии в България” се изучава от студентите в магистърска програма “Природно и историческо наследство” с цел да получат основни знания за опазването на природните територии и обекти, чрез поставянето им под определен режим на защита (консервация). Дисциплината обхваща сравнително нова научна област, която обобщава чуждата и нашата теория и практика в опазването на основните компоненти на обкръжаващата ни природна среда (литосфера, почви, води, атмосферен въздух, растителен и животински свят).

Съдържание на учебната дисциплина:

Разглеждат се въпросите за класификацията на защитените природни територии и обекти (ЗПТО), природозащитните режими, възприети в световната практика и устройството на ЗПТ, които са обект на екологичен туризъм.

Подробно се разглеждат ЗПТО в България, техния природозащитен статут, териториално разпределение и ландшафтна същност.

Основно внимание се отделя на управлението на ЗПТО с оглед подготовката на студентите за практическа работа в областта на опазване на защитените територии.

Технология на обучението и оценяване:

Курса на обучение по учебната дисциплина включва теоретична подготовка на основата на лекционен курс по основни теми от съдържанието на учебната програма, съчетан с дискутирана самостоятелна подготовка на студентите по важни теми от курса и практически упражнения за конкретизиране на познанията на студентите на практическо равнище. По време на упражненията се работи с реални обекти, модели и данни на изследване, като се използват интерактивни методи на обучение. Част от темите се разработват извънаудиторно – в естествена природна среда върху терени на защитени природни територии, охраняващи находища на растителни и животински видове и други таксони от регионално, национално, европейско и световно значение.

Усвояването на учебното съдържание се подпомага от използването на нагледни материали (табла, презентации, печатни копия, софтуер) и технически средства (компютър, мултимедия и др.).

Всеки студент разработва реферат за една или две защитени територии, оценявайки значимостта им от гледна точка на биологичното разнообразие и го защитава пред останалите студенти. В оценяването му участват и останалите студенти, а оценката се взема предвид при окончателното оценяване на студента по време на изпитната сесия.

През семестъра се провежда и една контролна проверка, а изпитът е писмен. Окончателната оценка се формира от оценката на периодичния контрол (40%) и 60% от оценката на семестриалния изпит, съгласно разработената и приетата в катедра “ГЕООС” система за контрол и оценка на знанията на студентите.

**Наименование на дисциплината:
„БИОРАЗНООБРАЗИЕ НА БЪЛГАРИЯ”**

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС

Природо-математически факултет

Лектори:

доц. д-р Лидия Сакелариева,

E-mail: sakelarieva.lidia@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина **Биоразнообразие на България** се изучава като избираема дисциплина в магистърската програма “Природно и историческо наследство” с цел студентите да придобият добра теоретична и практическа подготовка за същността, особеностите и опазването на видовото, генетичното и екосистемното разнообразие на България.

Съдържание на учебната дисциплина:

В курса по учебната дисциплина “Биоразнообразие на България” се разглеждат същността и значението на биоразнообразието – видово, генетично, екосистемно. Изучават се гъбният, растителният и животинският свят на България – гъби, мъхове, папратовидни, семенни растения - голосеменни и покритосеменни, безгръбначни и гръбначни животни. Посочват се особеностите на българската микота, флора и фауна. Разглеждат се природни местообитания, включени в Червената книга на Република България и в приложение 1 на Закона за биологичното разнообразие, както и биоразнообразието на влажните зони и градовете в България. Обръща се внимание на заплахите за биологичното разнообразие и се проследява в исторически план развитието на българското природозащитно законодателство. Изясняват се същността и значението на Закона за биологичното разнообразие и Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният материал е разработен на Power point и се представя с видео - проектор. По-голямата част от практическите занятия се провеждат в лаборатория, а останалата част от упражненията се провеждат в полеви условия и са свързани с посещението на характерни природни местообитания.

Основна форма за проверка и оценка на знанията на студентите е писменият изпит. Знанията и уменията на студентите се оценяват по шестобалната система.

През семестъра се извършва текущ контрол на придобитите знания чрез подготовка и представяне на PowerPoint презентации за видове от българската флора и фауна и решаването на тест, който отговаря на част от съдържанието на лекционния материал. Оценяват се и подготовката и работата на студентите по време на упражненията. Студентите, получили оценка от текущия контрол поне Среден 3.00, се допускат до писмен изпит. На останалите студенти се възлагат допълнителни задачи.

Писменият изпит се състои от развиването на две теми от съдържанието на учебната дисциплина. Крайната оценка се формира като производна от текущата оценка и изпитната оценка, при условие че и двете са поне Среден 3.00. Тя се пресмята по следната формула: $KO = 0,40.TO + 0,60.ИО$.

**Наименование на дисциплината:
„ЕКОЛОГИЧЕН ТУРИЗЪМ В БЪЛГАРИЯ”**

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Седмичен хорариум: 2л+1у

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС, Природо-математически факултет

Лектори:

Доц.д-р Емилия Патарчанова, Катедра ГЕООС

тел:

E-mail: emilia_patarchanova@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина **Екологичен туризъм в България** се изучава като избираема дисциплина в магистърската програма “Природно и историческо наследство” с цел да запознае студентите със същността на екологичния туризъм, териториите на екологичния туризъм, въздействията на туризма, инструментите за тяхното управление и неправителствените организации в сферата на туризма. Тези знания ще им дадат възможност за вземане на адекватни решения при разработването на проекти в сферата на природосъобразните форми на туризъм. Ще повиши конкурентноспособността им.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина “Екологичен туризъм в България” е сравнително нова научна дисциплина, която отделя основно внимание на теоретичните и практически проблеми на консервацията като актуален метод в съвременната природозащита. Разглеждат се теоретичните и историческите предпоставки за възникване и развитие на екологичния туризъм, българското законодателство и международните договорености в областта на този вид природосъобразен туризъм. Включени са въпросите за териториите на екологичния туризъм в България- защитените територии, екопътеките, защитените зони по НАТУРА 2000 и националните туристически обекти, подходящи за практикуване на екотуризм.

Основно внимание се отделя на въздействията на туризма върху компонентите на природната среда в териториите за практикуване на природосъобразен туризъм и инструментите, които се използват за тяхното управление.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс е разработен на Power point и се представя с видео - проектор. Процесът на преподаване на лекционния материал е свързан и с използване на средства за онагледяване – графични изображения, печатни и копирни материали, диапозитиви.

Практическите занятия се провеждат на подгрупи. Част от занятията се провеждат в учебна зала, където се дискутират теоретичните факти, процеси и явления, след което се поставят практически задачи, които студентите изпълняват индивидуално. Останалата част от упражненията се провеждат на територията на избрани защитени територии, защитени зони и екопътеки, където студентите на място се запознават с обектите на екологичния туризъм. Упражненията включват и посещение на институции, свързани с развитието на този вид туризъм- РИОСВ, ДНП, НПО.

В курса на обучението по дисциплината студентите разработват по един реферат и презентация на тема «Съвременно състояние и възможности за развитие на екологичен туризъм в община.....».

През семестъра се извършва периодичен контрол чрез възлагане на реферат и презентация. Критерий за оценяване е степента на изпълнение на задачите (реферат, презентация) като се отчитат: равнищата на компетентност, аналитичност, разбиране.

Оценяването се извършва по шестобалната система в зависимост от изпълнението на задачата. За изключително представяне на студент в образователния процес (100%

изпълнение на задачите от текущия контрол, активно и правилно методическо участие в дискутирането на лекционния материал) той се освобождава от семестриален изпит.

Делът на текущия контрол от общата оценка е 40%. Изпитната процедура включва писмен изпит. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%.

**Наименование на дисциплината:
„ПРИРОДНИ ВОДНИ ОБЕКТИ”**

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС, Природо-математически факултет

Лектори:

доц. д-р Емил Гачев, Катедра ГЕООС

тел:

E-mail:

Анотация:

Учебната дисциплина „Природни водни обекти” има за цел да даде на студентите подробни познания за естествените водни обекти на територията на България и на Балканския полуостров във връзка със значението им като съществена част от природното наследство на страната ни и региона.

Съдържание на учебната дисциплина:

Материалът е поделен на четири части:

Първата част е уводна. Съдържа принципно описание на типовете водни обекти и на природните фактори за тяхното образуване.

Втората част запознава студентите се запознават с главните водни обекти в света - разглеждат се обобщено океаните, моретата, големите езера и реки с техните основни характеристики.

Третата част е съсредоточена върху водните обекти в нашия регион. Следва детайлен преглед на морета, езера, реки, блата, подземни водни обекти.

Четвъртата последна част съдържа информация за стопанското значение на водните обекти в контекста на съвременните икономически и социални реалности. Разглеждат се и перспективите за развитие и използване на водните обекти в бъдеще.

Материалът не се ограничава само в границите на България, тъй като страната ни все повече се интегрира в Европа. Във връзка с това нараства значението за нас на водни обекти, разположени извън нашите граници. Типичен пример е увеличаващото се понастоящем влияние на Бяло море върху Югозападна България.

Дисциплината кореспондира с предмета на изучаване на дисциплината „Климатология и хидрология” от първи подготвителен семестър на магистърската програма и се явява като нейно продължение и задълбочаване.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекции, практически упражнения и самостоятелна работа. Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и платформа за електронно обучение. В програмата са заложили и практически занятия на открито – посещение на водни обекти /река, езеро/.

Текущият контрол включва 1 реферат (курсова работа) и 1 семестриален тест. До изпит се допускат само студентите получили оценка минимум Среден 3 от текущия контрол, и поне Среден 3 на теста. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и представянето на изпита в съотношение 35:65.

**Наименование на дисциплината:
“БЪЛГАРСКА ТОПОНИМИЯ”**

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра *ГЕООС*, Природо-математически факултет

Лектори:

Доц.д-р Лъчезар Перчеклийски, Катедра *Български език*

тел:

E-mail:

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Лекционният курс е предназначен да даде общи езикови, исторически и културологични знания на студентите от специалност „География” в областта на планинските, водните и селищните наименования, разпространени на територията на България. Предлага се етнолингвистична информация за културните традиции на славянските и неславянски етноси, населявали Балканския полуостров и в частност българските земи през античния и средновековния период. Засягат се въпросите на балканския етногенезис, миграционните процеси и народопсихологията, намерили отражение в историческата стратиграфия на собствените имена.

Разглеждат се основните структурни модели топоними, техния произход, семантика (значение), начини на образуване и разпространение. Специално внимание се обръща на старинните географски термини от тракийски, романски, гръцки, славянски и прабългарски произход, съдържащи се в собствените имена на различни обекти. Отделено е място на явлението „народна етимология” и съпътстващите го старинни предания и легенди за появата и разпространението на географските названия.

Тематичните раздели на лекционния курс съдържат научна интерпретация на структурата и значението на собствените географски имена в тяхната диахронна и синхронна циркулация от древността до днес. Разглежда се въпросът за историческия развой на именната система сред българските славяни и приемствената им връзка с палеобалканската (трако-фригийска) и балканороманска (латино-гръцка) именна система. В обучението се използват историко-географски карти, ономастична литература и материали от топонимната картотека на Лабораторията за лингвистична демография на Балканите.

**Наименование на дисциплината:
"УПРАВЛЕНИЕ НА ПРИРОДНОТО НАСЛЕДСТВО"**

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра *ГЕООС*, Природо-математически факултет

Лектори:

доц. д-р Михаил Михайлов, Катедра *ГЕООС*

тел:

E-mail: mam@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина “Управление на природното наследство” е избираема дисциплина по магистърската програма “Природно и историческо наследство”. Тя има за цел да даде на студентите основни познания за нормативната база, методите, начините и средствата за осъществяване на управлението на природното наследство.

Студентите придобиват умения за анализ и оценка на различните управленски дейности по отношение на ползването на природните ресурси и опазването на компонентите на околната среда в т.ч. и във връзка с изясняването на възможните въздействия върху тях като природно наследство за бъдещите поколения.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дисциплината “Управление на природното наследство” включва основни въпроси, свързани с:

- особеностите на климатичните ресурси, водните ресурси, почвите, поземлените ресурси и био ресурсите като основа при дефинирането на природното наследство;
- изискванията, нормативната база, структурата и функциите на системата за управлението на природното наследство;
- управлението на дейностите, свързани с различните природни дадености и компоненти на околната среда;
- връзките с обществеността при управлението на природното наследство.
- обвързването на стратегиите и програмите за регионално развитие и управлението на природното наследство с цел опазването му.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекции, практически упражнения и самостоятелна работа с прилагането на съвременните интерактивни методи – широко използване на мултимедийни форми, специализиран софтуер и Интернет.

Практическите упражнения са насочени към усвояване на практически умения по отношение на дейностите, свързани с природното наследство.

По време на практическите упражнения се осъществява текущ контрол на придобитите знания и умения. Студентите оформят работите си по отделните теми като курсови задачи, които се оценяват и само при положителна оценка (най-малко среден 3,25) се допускат до изпит.

Обучението по дисциплината завършва със писмен изпит.

Крайната оценка се оформя въз основа на резултатите от защитата на курсовите задачи и от семестриалния изпит (в съотношение 50/50 %), съгласно разработената и приетата в катедра “ГЕООС” система за контрол и оценка на знанията на студентите.

Наименование на дисциплината:**“СЪВРЕМЕННИЯТ МУЗЕЙ В ЕВРОПА – СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ”****ECTS кредити: 3****Седмичен хорариум: 2л+1су****Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит****Вид на изпита: писмен****Семестър: IV****Методическо ръководство:***Катедра История, Правно-исторически факултет***Лектори:***Гл.ас. д-р Мирослава Георгиева, Катедра История*

тел: 0895/641 242

E-mail: m_georgieva@swu.bg**Анотация:**

Настоящият специализиран курс е обвързан с квалификационната характеристика на специалността и цели да осигури добра теоретична и практическа подготовка в

областта на съвременното музейно дело на базата на опита на европейски и български музеи. Част от занятията протичат на място в музейна среда и при различни обекти (археологически и исторически), което ще даде възможност на студентите да придобият знания за състоянието и проблемите, свързани със съвременното опазване, експониране и адаптиране на културните ценности, а също и определени практически умения.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът представя развитието на музея като културен институт, функциите и основните видове музейна дейност. Проследяват се етапите в историческото развитие на музеите в Европа и България. Разглеждат се най-големите европейски музеи, съхраняващи и провокиращи културната памет на съвременниците, като Лувъра, Британския музей, Музея на римската цивилизация в Рим, Ермитажа, Прадо и др., както и музеите в балканските държави и България. Важно място заемат въпросите, свързани със съвременното състояние и проблеми на музейното дело – опазване на културното наследство (движими и недвижими културни ценности), финансиране и материално-техническа база, ролята на музея като катализатор за развитие на културния туризъм, сътрудничество с местните власти и други културни и образователни институти, рекламна политика, автоматизация на музеите и т.н.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекции и извънаудиторна заетост (самостоятелна работа). Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, научни филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес чрез занятия в реална музейна среда, където те играят активна роля.

Текущият контрол включва 2 писмени разработки и 1 контролна работа/тест. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1.

Наименование на дисциплината:

“ИСТОРИЯ НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ”

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра *История*, Правно-исторически факултет

Лектори:

Гл ас. д-р Милена Ангелова, Катедра *История*

тел:

Е-mail: milena_angelova@swu.bg

Анотация:

Тази учебна дисциплина има за цел да разкрие пред студентите същността на местното самоуправление чрез неговата история, да ги въведе в терминологията и да ги запознае с развитието на общинското законодателство и с историческата практика на различни видове общини в други страни и у нас: столични, градски, селски и пр.

Отделено е съществено място на важността на местното самоуправление за развитието и утвърждаването на социалните общности, на общинската политика в живота на социалните общности и възможностите за участие на отделната личност в решаването на местни проблеми.

Дисциплината има за задача да запознае студентите и с теорията и историческото развитие на взаимодействието между държавата и местното самоуправление. Специално

внимание е отделено на развитието на различните форми на сътрудничество между общините, на новото европейско законодателство за местна власт, както и на възможностите на младите хора за участие в местното самоуправление. Специално внимание се обръща и на миналото на местното самоуправление в региона на Югозападния университет и на историята на община Благоевград.

Очакваните резултати, освен чисто познавателни, са свързани с развитието на интереса у студентите към местното самоуправление и тяхното познание и съзнателно отношение към конкретните общински дейности. Освен в професионалната подготовка на студентите като историци, историята на местното самоуправление има за цел да допринесе и за изграждането на тяхната гражданска позиция.

Предвижда се разработване на курсов проект и представянето му под формата на презентация.

**Наименование на дисциплината:
“ВОЕННА ИСТОРИЯ”**

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра *История*, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц.д-р Ив. Петров, Катедра *История*

тел:

E-mail:

Седмичен хорариум: 2л+1су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Военната история разглежда избухването, хода и резултатите от най-важните войни в историята на човечеството от най-древни времена до наши дни. Дисциплината дава възможност на студентите да се запознаят със закономерностите в развитието на въоръжените сили, въоръжението и военното изкуство в миналото и да разберат тенденциите в тяхното развитие.

Цел

Целта на дисциплината “Военна история” е студентите да получат солидни знания за развитието на военното дело, военната тактика и въоръжение през вековете.

Очаквани резултати

След края на курса студентите трябва да познават основните методи и тактики при воденето на военните действия през вековете, да знаят хода на войните и най-добрите образци на военното изкуство, оказали влияние в световната история, да притежават достатъчно фактологически и терминологични знания по темата, които да им дадат възможност за научни изследвания или преподавания след приключване на следването.

Ключови понятия: настъпление, отбрана, обсада, пехота, артилерия, кавалерия, авиация, пробив, победа, поражение, капитулация, коалиция, съюз, договор.

Наименование на дисциплината:

„ИСТОРИЯ НА ОКОЛНАТА СРЕДА (ENVIRONMENTAL HISTORY)”

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Седмичен хорариум: 2л+1су

Вид на изпита: писмен

Катедра *История*, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Кристина Попова, Катедра *История*

тел:

E-mail:

Анотация:

Историята на околната среда се утвърждава като дисциплина и интердисциплинарно изследователско направление в редица европейски университетски центрове. Тя има за цел да изследва взаимодействието на хората и околната среда в различните общества и региони и създаването и утвърждаването на обществени и законодателни норми в тази област. Друга насока на историята на околната среда е изследването на възприятието на ландшафта в различни обществени среди (село и град, мъже и жени, различни региони) и неговото социално-историческо и културно конструиране. Настоящият курс има за цел да запознае студентите от магистърската програма с основните теоретични постижения в тази област. Курсът предвижда работа с конкретни исторически извори: първи пътеводители и пътеописания, образи на природата в различни исторически периоди от пощенски картички и албуми. Специално внимание се отделя на градината като феномен на културата и природата и образите и значенията на градината в културната памет в българското пространство. Представя се също ролята на печатните медии в миналото за разпространението и утвърждаването на популярни представи на природните „обекти”. Показва се как комуникациите, модернизацията на транспорта, нарастването на образователното равнище и други фактори въздействат върху възприятието на ландшафта. С примера на описанията на Родопите, Рила и Стара планина в пътеводителите, медийните образи и мястото в личните спомени, се показва как образите на природата и ландшафта се използват за политически цели.

**Наименование на дисциплината:
“АРХИВИ НА ЖЕНИ И МАЛЦИНСТВА”**

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Седмичен хорариум: 2л+1су

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра *История*, Правно-исторически факултет

Лектори:

Гл ас. д-р Нурие Муратова, Катедра *История*

тел:

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс цели запознаване с политика на паметта, както и с политиките на архивиране по отношение на маргинализираните от официалната памет социални групи. Курсът запознава студентите с архивните документи и документални масиви, отнасящи се до политическото, социалното и културното минало на жените и малцинствата, на техните културните приноси.

Проследяват се основните теоретични постановки за историята на жените, видимостта на жените и малцинствата и тяхното архивно присъствие.

Цели:

1. Да запознае студентите магистри с паметта на жени и малцинства;
2. Да развие у тях чувствителност и съзнание за историческата стойност на документалните следи от различни обществени маргинализирани групи

3. Да запознае студентите с архивното присъствие и достъпност на документите, свързани с историята на жените и малцинствата

Очаквани резултати:

В резултат на обучението студентите ще могат:

1. Да познават и включват в обръщение литературата по история на жените.
2. Да се ориентират към по-рядко изследвани историографски теми
3. Да проявяват чувствителност към документирането на историята на жените и малцинствата.

**Наименование на дисциплината:
“АУДИОВИЗУАЛНА ПАМЕТ И НАСЛЕДСТВО”**

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра *История*, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Марияна Пискова, Катедра *История*

тел:

Е-mail: piskova@swu.bg

Анотация:

В информационното общество създаването, опазването и разпространяването на информация във визуална и звукова форма има превес над традиционната текстова и писмена. В курса се представят както аудиовизуалните документи, създадени с технологии от 19 век и архивите в които те са опазени, така и възможностите за тяхното съхранение и използване със съвременните компютърни технологии.

Специално внимание се отделя на институциите на паметта, в които се съхраняват и предоставят за използване аудиовизуалните документи – държавни архиви, специализирани институции, музеи, библиотеки и др.

Чрез лекционния курс се изгражда представа за теоретичните и приложни аспекти на архивирането на аудиовизуалните документи, с което се цели да се подпомогне бъдещата екскурзоводска и туроператорска дейност на завършващите магистърската програма студенти. Придобитите знания са необходими и особено полезни за разработването и обслужването на нови туристически програми, единични обекти на културния туризъм, на познавателния и на екотуризма. Като част от обучението се предвиждат посещения на специализираните архиви на БНТ, БНР, Националната филмотека.

Цели:

1. Изучаването на историческите, теоретичните и институционални и организационни аспекти на аудиовизуалното архивно наследство цели да запознае студентите с все по-широко прилаганите нетрадиционни исторически извори.

2. Цел на курса е студентите да бъдат подготвени за работа с аудиовизуалните документи както в ролята им на изследователи, докосващи се до този вид архивни извори, така и като архивисти, които осигуряват тяхното съхранение и използване.

3. Чрез предвидените теми за извънаудиторна заетост се цели студентите да се поставят в ролята на автори на аудиовизуални документи по теми, свързани с историята на родното място, на фамилията, на рода, на университета и др.

Очаквани резултати:

1. Студентите получават широка представа за допълнителните възможности, които предлагат аудиовизуалните документи в хода на историческите проучвания, при изучаването на културното и историческо наследство.

2. Студентите са подготвени и познават изискванията на архивистите за работа с аудиовизуални документи в държавните архиви и в специализираните институции, съхраняващи тези видове документи.

3. В резултат на обучението студентите са подготвени и сами прилагат аудиовизуални документи в процеса на своето обучение и по-нататъшна изследователска дейност.

Наименование на дисциплината:
“ДИГИТАЛНО ПРЕДСТАВЯНЕ НА КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОТО
НАСЛЕДСТВО”

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра *История*, Правно-исторически факултет

Лектори:

Гл ас. д-р Нурие Муратова, Катедра *История*

тел:

Е-mail: nmuratova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+1су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Лекционният курс запознава студентите с възможностите за достъпа до световното виртуално архивно, библиотечно и музейно богатство. Основно средство се явява световната информационна мрежа Интернет. Курсът цели придобиване на знания за основните архивни, библиотечни и музейни ресурси в интернет и придобиване на умения за публикуване в световната информационна мрежа. В резултат на обучението студентите ще могат да работят със специализирани програмни продукти за публикуване на информация в интернет. Ще бъдат запознати с възможностите на цифровите технологии за цифровизиране и популяризиране на културното наследство.

Цели:

1. Да запознае студентите с електронните ресурси на световните музеи, архиви и библиотеки;
2. Студентите да владеят механизмите за библиографско търсене
3. Да даде възможност на студентите да овладеят основните мултимедийни технологии за дигитално представяне културното наследство.

Съдържание на учебната дисциплина:

Историческите архиви и презентирането на документалното съдържание. Възможности за мултимедийно представяне на архивни документи. Видове системи за управление на бази данни. Обработка на визуални източници. Виртуален музей. Световните музеи и техните презентативни политики. Презентиране на аудио и видео материали. Системи за управление на библиотечна информация. Пълнотекстово представяне на архивни документи и библиографски материали. Периодичните издания и техните он-лайн архиви.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготвяне на индивидуални и колективни проекти. Студентите изготвят самостоятелно разработен проект или колективен проект, който представят и защитават пред аудиторията. Изискванията за

заверка на семестъра са редовно посещения на занятията и изпълнение на поставени задачи.

Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа. Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол.

Наименование на дисциплината:

“УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ ЗА КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО”

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра *История*, Правно-исторически факултет

Лектори:

Гл ас. д-р Нурие Муратова, Катедра *История*

тел:

E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Дисциплината предвижда запознаване на студентите с основните програми, финансиращи исторически изследвания и проекти с историческа насоченост, както и практическо разработване на такива. Насочена е към придобиване на умения за разработване на научно-изследователски, образователни и социални проекти. Чрез познаването на финансиращи институции и програмите, които те предлагат, както и познаването на спецификата на разработването на проекти ще се разшири визията на студентите за бъдеща научно-изследователска работа, както и ще ги подготви за работа в обществени учреждения и неправителствени организации.

Цели:

1. Целта на дисциплината е да създаде компетентност у студентите, която да разшири техните перспективи за реализация.
2. Да създаде практически умения за разработване на научно-изследователски, образователни и социални проекти.
3. Да ги запознае с основните механизми на проектното финансиране на научни изследвания и финансиращи институции.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни понятия. Проект, програма. Видове програми. Донорски програми. Специфика на „проектния“ език. Основни програми за финансиране на поректи за запазване на културно-историческото наследство. Донорски програми, финансиращи образователни дейности. Проекти за училища и университети. Работа с формуляри. Общи изисквания и специални условия. Работа с он-лайн базирана документация. Изготвяне на проект. Съставни елементи на проекта. Възникване на идеята, мотивация, планиране. Разработване на проекта, финансово планиране, оценка и самооценка, преценка на рисковете. Правила за управление, мониторинг и оценка на проекти. Оценка на рисковете при реализация на проектните задачи.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготвяне на индивидуални и колективни проекти. Студентите изготвят самостоятелно разработен проект или колективен проект, който представят и защитават пред аудиторията. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещения на занятията и изпълнение на поставени задачи.